

SELETUSKIRI Pärnumaa Omavalitsuste Liidu 2026. aasta eelarve juurde**SISSEJUHATUS**

Pärnumaa Omavalitsuste Liidu 2026. aasta eelarve on koostatud juhindudes asutuse põhikirjast, KOVide volikogude poolt heaks kiidetud arengustrateegiast „Pärnumaa 2035+“, riigi poolt antud ülesannete ja partneritega sõlmitud lepinguliste kohustuste täitmiseks ning võttes aluseks koostööpartnerite esitatud taotlusi 2026. aasta eelarvesse. Eelarve materjalid moodustavad terviku: 2026. aasta detailne kulude jaotus tegevusalade, kululiikide ja finantseerimisallikate lõikes (*Lisa I.*) ning käesolev seletuskiri.

2026. aasta eelarve projektis on toodud võrdlusandmetena 2025. a eelarve (kinnitatud 31.01.2025) ja eelarve I lugemine (30.01.2026).

Eelarve eelnõu esitatakse juhatuse poolt üldkogule võttes aluseks üldkogu poolt kinnitatud „Eelarve aluste ja menetlemise kord“.

Eelarves tehtud muudatused I ja II lugemise vahel:

1. Vastavalt 13.02.2026 valitsusjuhtide kogus tehtud ettepanekule on üldkogu esimehe, aseesimeeste ja komisjoni esimeeste hüvitis koos sotsiaalmaksudega viidud üle reservfondi. Üldkogu kogukulude vähendamine 25 536 € ja reservfondi suurendamine 25 536 €.
2. Kinnitatud on HTM eraldi õpilasürituste korraldamiseks ning õpetajate ja koolijuhtide ainealaseks ühistegevuseks summas 45 718 €, I lugemise ajal oli eelarves kajastatud taotluse summa 50 204 €.

2026. a eelarve tulud kogusummas on 1 509 762 € (2025. a 1 366 293 €) ja kulud 1 508 722 € (2025. a 1 365 253 €). 2025. a edasikantavad vahendid 104 509 €, eelarve tulem on positiivne 1040 €.

Eelarve *Lisas I.* on välja toodud omavalitsuste kaupa ja tegevuste lõikes taotlussummade võrdlusandmed 2025. aasta eelarvega.

Omavalitsuste toetused, mille arvestamise aluseks on elanike arv, on aluseks võetud rahvastikuregistri andmed seisuga 01.01.2026.

Koostööpartnerite taotlused 2026. a eelarvesse, millega on eelarve koostamisel arvestatud:

Tabel 1. Koostööpartnerite taotlused

Koostööpartner	2026 II lugemine	2026 I lugemine	2025 eelarve	lisainfo
Laste- ja noorte vaimse tervise keskus	277 832	277 832	278 140	taotluse on esitatud linna ja maaKOVidele ühiselt, POLi eelarves kajastub ainult maaKOVide osa
SA Pärnumaa Arenduskeskus	195 919	195 919	194 315	
Destination Pärnu MTÜ	25 000	25 000	17 855	
Maakonna koolisport (Pärnumaa Spordiliidu koosseisus)	29 078	29 078	27 078	
Pärnumaa Spordiliit	22 254	22 254	22 254	
SA Pärnu Muuseum	8 200	8 200	0	
Pärnu Linnavalitsus (turismiinfopunkt)	5 610	5 610	8 660	
SA Jõulumäe Tervisespordikeskus	3 600	3 600	3 600	
Pärnumaa Rahvakultuuri Keskseits	500	500	500	

TULUD

Pärnumaa Omavalitsuste Liidu tulud summas **1 509 762 €** (2025. a 1 366 293 €) koosnevad järgnevatest tuludest:

- majandustegevuse tulud 20 000 €;
- toetused, sh sihtotstarbelised toetused 1 089 500 € (2025. a 936 495 €) ja tegevustoetused 294 713 € (2025. a 311 191 €);
- muud tulud 1040 €;
- eelmise aasta edasikantavad vahendid 104 509 €.

Tulud majandustegevusest sisaldab koolituste ja seminaride osamaksete ning muude teenuste vahendamist POLi liikmetele ja partneritele.

Sihtotstarbelised toetused

- Projektitoetused summas 311 647 € (2025. a 284 185 €), lisandunud on MATA projektitoetus MATIK-õppe kontseptsiooni loomiseks Pärnumaal;
- POLi taotlus omavalitsustele maakondlike ühistegevuste finantseerimiseks summas 732 135 € (I lugemine 637 668 €), summade erinevused võrreldes 2025. a on detailselt ridade kaupa *Lisas 2*;
- HTM eraldi õpilasürituste korraldamiseks ning õpetajate ja koolijuhtide ainealaseks ühistegevuseks, esitas POL koos Pärnu linnaga ühistaotluse summas 50 204 €. Eelarve II lugemiseks on taotlus rahuldatud summas 45 718 €, millest POLi osa on 19 911 € (I lugemine 23254 €) ja Pärnu linna osa 25 807 € (I lugemine 26 950 €).

Tegevustoetused

- liikmemaks püsikuludeks 72 250 €, kokkulepitud erisused liikmemaksudes on Pärnu linnal ja Kihnu vallal. Pärnu linna liikmemaks on 1,5-kordne, Kihnu vallal 0,4 kordne, teistel omavalitsustel on liikmemaksu summa suurus võrdne;
- riigieelarveline toetus arendustegevuseks, sh rahvatervise, siseturvalisuse, kultuuritegevuse kulude, maakonna haridusasutuste tervisedenduse spetsialisti tööjõukulude katmiseks ning KOP projektide rakenduskuludeks.

KULUD

Kulud kogusummas **1 508 722 €** (2025. a 1 365 253 €) on jagatud kaheks osaks:

- maakondliku ühistegevuse kulud 1 226 546 € (2025. a 1 095 906 €);
- POL üldkogu, büroo ning koolituste kulud ja reservfond 282 176 € (2025. a 269 347 €).

Maakonna identiteet 90 726 € (2025. a 72 310 €)

EESMÄRK: Tugevad kohalikud omavalitsused ja hoitud väärtused ning sümbolid

Maakonna identiteedi osas on teinud muudatusettepanekud Kihnu ja Tori vald. Ettepanekud esitatakse üldkogule eraldi dokumendina.

Lisas 1. on detailselt välja toodud tegevused koos summadega.

Kulude katmine omavalitsuste poolt on arvestatud printsiibil, et identiteeti panustavad kõik omavalitsused võrdse summa. EV aastapäeva vastuvõtu ja vapimärkide, ettevõtjate ja kodanikuühiskonna tunnustamise ning Pärnumaa aasta isa valimise toetuse jagamisel ei ole arvestatud Pärnu linnaga. Kokkuleppeliselt panustab Pärnu linn EV aastapäeva vastuvõttu ja vapimärkide üleandmist, ettevõtjate ja kodanikuühiskonna tunnustusürituse korraldamisesse ning Pärnumaa aasta isa valimise tegevustesse oma eelarvest otse.

Pärnumaa ambitsioon on olla konkurentsivõimeline, edukas ja silmapaistev maakond, mis tagaks pärnumaalastele kvaliteetse elu-, töö- ja puhkekeskkonna ning inimesed tunneksid aasta-aastalt elukvaliteedi pidevat paranemist. Visioon on „Pärnumaa – ühiselt uue energiaga“. Edu saavutamiseks tuleb maakonnal lisaks kõrgete eesmärkide püstitamisele toetuda oma eripärale ja unikaalsusele ning väärtustada oma inimesi. Suhtuda inimestesse kui varasse, mitte kohustusse.

Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ esimese tuumvaldkonna (inimvara ja kogukonna elukorraldus – sidus maakond) puhul on olulisteks märksõnadeks tugevad kohalikud omavalitsused, maakonna identiteedi hoidmine ja koostöö, mitmekülgne kultuurielu, maakonna kultuuripärand ja selle säilimine. Identiteedi üheks osaks on ka meie suurima vara, inimeste, tänamine ja tunnustamine. Tuumvaldkonna strateegiliseks eesmärgiks on arukas, tegus ja tervist hoidev pärnumaalane avatud, hoolivas ja koostöömeelses maakonnas. Eesmärk ja tegevused haakuvad arengustrateegia tegevuskava punktidega: 1.1.1.1., 1.1.1.6, 1.2.3.16., 1.4.4.17., 1.6.1.1., 1.6.1.21., 1.6.2.11., 1.8.4.6., 1.9.2.2.

- Eesti Vabariigi aastapäeva vastuvõtt ja vapimärkide üleandmine 16 000 € (2025. a 13 000 €)
Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistamine Pärnus 23. veebruaril (manifesti ettelugemise päev) ning kõrgeima Pärnu maakonna tunnustuse (Pärnumaa vapimärk) ja Pärnu linna vapimärkide üleandmine. Pärnumaa vapimärgile kandidaatide esitamine on avalik ning vapimärgi saajad valib üldkogu. Tegevusesse panustavad kõik Pärnumaa seitse omavalitsust, Pärnu linn otse oma eelarvest.

- Tähesära (kultuuri- ja spordirahva tunnustamine) 19 500 € (2025. a 17 200 €)
Pärnumaa aasta kultuuri- ja spordiauhindade üleandmine ning valdkonna eestvedajate tänamine ja tunnustamine. Maakonna tasandi kultuurirahva Tähesära korraldab POL ning auhindu antakse välja kuues kategoorias: aasta üllataja; aasta toetaja; aasta(te) tegutseja; aasta tegu; aasta rahvakultuuri tegija; aasta noor kultuuritegija. Kandidaatide esitamine on avalik ja laureaadid valib Pärnumaa Omavalitsuste Liidu kultuurikomisjon. Tähesära eelarve sisaldab ka laureaatide tunnustusi (preemiad, sh noore sportlase preemia) ja toetust spordirahva Tähesära läbiviimiseks ning noore sportlase preemiat. Spordirahva Tähesära korraldab Pärnumaa Spordiliit.

Selliste tunnustuste ja vastuvõttude kaudu jätkub ja tõuseb valdkonnas tegutsevate aktiivsete inimeste motivatsioon ning tahe tegutseda jätkub. Kultuurirahva Tähesära toimub detsembris.

- Maakonna haridustöötajate tunnustamine 10 000 € (2025. a 8000 €)

Pikaaegse traditsiooniga maakonna haridustöötajate tunnustamine maakondlikul tasandil. Maakonna tasandil antakse auhinnad välja kaheteistkümnes kategoorias (aasta klassiõpetaja; aasta haridustegu; aasta haridussõber; aasta lasteaiaõpetaja; aasta õppeasutuse juht; aasta gümnaasiumiõpetaja; aasta põhikooli aineõpetaja; aasta klassijuhataja; aasta kutseõpetaja; aasta tugispetsialist; aasta huvialaõpetaja; aasta noorsootöötaja), mis ühitavad (v.a aasta noorsootöötaja) riikliku nominatsiooniga (Aasta Õpetaja). Kandidaatide esitamine on avalik. Maakonna tasandi auhindade saajad valib välja Pärnumaa Omavalitsuste Liidu hariduskomisjon riiki esitatud kandidaatide hulgast kevadel. Tulemused avalikustatakse uue õppeaasta alguses.

Maakonna haridustöötajate tunnustamine toimub oktoobris.

- Ettevõtjate ja kodanikuühiskonna tunnustamine 18 426 € (2025. a 18 110 €)

Alates 2020. aastast korraldab SAPA ettevõtjaid, kodanikuühiskonda ja tervisedendust siduvat ühist tunnustusüritust "Pärnumaa tegijad", mille eesmärgiks on lähendada nii ettevõtluse kui vabauhenduste ridades tegutsevaid ettevõtlikke inimesi ning tuua neid laiemalt esile maakonnas kui Eestis tervikuna. Tunnustusürituse raames antakse auhinnad vastavate žüriide poolt valitud ettevõtetele, ettevõtjatele, vabauhendustele ja vabatahtlikele ning tervisedenduse valdkonna tegijatele.

POLi eelarves kajastatud maaomavalitsuste toetus.

- Pärnumaa kaunis kodu ja C.R.Jakobsoni preemiad 6500 € (2025. a 5500 €)

Alates 2021. aastast on Pärnumaa kauni kodu ja C.R.Jakobsoni preemiate üleandmise vastuvõtt ja tänuüritus ühendatud üheks vastuvõtuks.

C.R.Jakobsoni preemiaid antakse maakonna poolt välja kahes kategoorias: populaarseim põllumees ja populaarseim haridus- ja kultuuritegelane. Preemiate saajate valikut, väljaandmist ning vastuvõttu korraldab POL. Kandidaatide esitamine on avalik ja laureaadid valib C.R.Jakobsoni preemiate žürii.

Kaunimate kodude konkursi eesmärgiks Pärnumaal on heakorraseme tõstmine, kodukaunistamise tava propageerimine, Pärnumaa üldilme parandamine ja maaelu väärtustamine. Konkurs viiakse läbi üks kord aastas Pärnumaa Omavalitsuste Liidu korraldamisel. Iga omavalitsus saab esitada ühe kandidaadi igasse kategooriasse. Omavalitsuse poolt esitatavad kandidaadid võivad olla nii eelmise aasta omavalituses toimunud Kauni kodu konkursi võitjad või muudel alustel valitud. Laureaadid valib Pärnumaa kauni kodu žürii.

Konkurss toimub järgmistes kategooriates: eramud tiheasustuses; maakodud; kortermajad; äri- ja tootmisobjektid ning ühiskondlikus kasutuses objektid. Pärnu maakond (va Pärnu linn, kes esitab ise lisaks) esitab edasi riikliku tunnustuse saamiseks kolm parimat.

Tunnustamise ja tänuvastuvõtt toimub augustis.

- Maakonna sotsiaalvaldkonna tunnustamine 11 000 € (2025. a 9000 €)

2021. aastal ellu kutsutud sotsiaalvaldkonna tunnustamise ja vastuvõtu eesmärgiks on valdkonna inimeste väärtustamine ja tänamine. Sotsiaalvaldkonnaga tegelevate inimeste hulk maakonnas on suur ning inimeste panus mõõtmatu. Sotsiaalsed teemad ja probleemid on kasvutrendis. Valdikkonnaga tegelevate inimeste töö on väga raske ning kohati ebainimlik, tihti ka alarahastatud ning sageli mõistetamatu, mille kõigega tegelema peab kõrvaltvaataja poolt. Kord aastas panustajad kokku kutsuda, neid tänada ja tunnustada on vähim, mida maakond teha saaks või tegema peaks.

Tunnustusi jagatakse kolmes kategoorias: aasta sotsiaalvaldkonna tegu; aasta sotsiaalvaldkonna toetaja; aasta sotsiaalvaldkonna töötaja. Kandidaatide esitamine on avalik. Laureaadid valib Pärnumaa Omavalitsuste Liidu sotsiaalkomisjon. Sotsiaalvaldkonna tunnustamine toimub üldjuhul märtsis.

- Pärnumaa aasta isa valimine 2000€ (2025. a 1500 €)

Pärnumaa aasta isa valimine toimus esmakordselt 2022. aastal. Idee algatajaks on Eesti Reservohvitseride Kogu ning partneritena on kaasatud Pärnumaa Omavalitsuste Liit ja Pärnu linn. Pärnumaa aasta isa konkursi eesmärgiks on soov juhtida nii tähelepanu vanemlikele väärtustele ja kui ka märgata ning tunnustada igapäevaselt meie kõrval tegutsevaid tublisid isasid, kes leiavad aega ühtemoodi panustada oma lastesse kui

ka kogukonda. Kandidaatide esitamine on avalik ning nominendid ja laureaadi valib välja aasta isa žürii. <https://aastaisa.ee/>

Tegevusesse panustavad kõik Pärnumaa seitse omavalitsust, Pärnu linn otse oma eelarvest. Aasta isa tiitli üleandmine ja vastuvõtt toimub novembris isadepäeval.

- Pärnumaa aastaraamat 2024-2025, summas 7300 €

Pärnumaa aastaraamatud on välja antud alates aastast 1994. Aastaraamat koondab kahe kuni kolme aasta kaupa Pärnumaa omavalitsuste, riigiasutuste, kodanikuühiskonna ja partnerite olulisi tegevusi, fakte ja statistikat. Nii pika traditsiooniga maakondlik aastaraamat on ainult Pärnumaal ning see on osa kohalikust identiteedist. Viimane Pärnumaa aastaraamat hõlmab aastaid 2020-2023.

TULEMUS: Pärnumaa identiteet ja ühised väärtused on hoitud. Väärilikult tähistanud Eesti Vabariigi sünnipäeva, Pärnumaa vapimärgi saajate ring on täienenud, tänatud ja tunnustatud on erinevate valdkondade eestvedajaid ja parimaid.

Maakonna arendustegevus 154 973 € (2025. a 135 654 €)

Kulude katmine omavalitsuste poolt on arvestatud rahvaarvu põhiselt, seisuga 01.01.2026. Pärnu linna rahastus ei ole arvestatud POLi eelarves.

EESMÄRK: Konkurentsivõimeline Pärnumaa

- Arengustrateegia tegevuste elluviimine 10 000 €. SAPA on planeerinud 2026. a arendustegevuse eelarveks 23 000 €, millest 13 000 € kaetakse 2025. a jäägi arvelt.

Planeeritud tegevused arendusvaldkonnas:

- ✓ maakonna arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ uuendamise protsessi läbiviimine koos maakonna omavalitsuste, riigiasutuste ning seotud osapooltega. Protsessi üles ehitamine, sisuloome (uuringud, infokorje, kaasamine, koosolekud, ümarlauad, seminarid, ideekorje jms), tehnilise dokumendi koostamine, dokumendi vormistamine nii paberkujul kui virtuaalrakendusena, menetlusprotsess heakskiidu saavutamiseks, strateegia ja tegevuskava tutvustamine ning jõustamine;
- ✓ maakonna iga-aastase temaatilise visioonikonverentsi „Pärnumaa 100 000“ korraldamine;
- ✓ maakonna omavalitsuste juhtkonna, arendus- ja ruumilise planeerimise valdkonna koostööplatvormi „arendusKOBAR“ edasiarendamine ja aktiivsena hoidmine;
- ✓ MATA meetme korraldamine maakonna tasandil, objektide sõelumine ning taotluste ettevalmistamine, maakonna arengustrateegia tegevuskavas vastavate muudatuste tagamine koos volikogude vastavate otsustega;
- ✓ koostöö korraldamine maakonna omavalitsuste ning riigisektori vahel maakondlikult olulistes kuid omavalitsuste ülestes valdkondades;
- ✓ POLi ruumilise arengu komisjoni töös hoidmine ja istungite ettevalmistamine koostöös komisjoni esimehega;
- ✓ uue üleriigilise planeeringu ÜRP 2050+ koostamisse panustamine ja osalemine protsessis, riigi eriplaneeringute ja maakonna teemaplaneeringute protsessis osalemine;
- ✓ osalemine Euroopa Liidu struktuurifondide 2028-2034 rahastusperioodi ettevalmistamisel.

- Maakonna kui turismi sihtkoha turundustegevused (Destination Pärnu MTÜ) 25 000 € (2025. a 17 855 €).

Vastavalt POL 27.10.22 üldkogu otsusele nr 1-4.1/11/2022 nimetati aastateks 2023-2026 Pärnu DMO juhtpartneriks Pärnu Linnavalitsus, kes esitab Pärnu DMO nimel sihtfinantseerimistaotluse, kellega

Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutus sõlmib sihtfinantseerimise lepingu, kellel on aruandluskohustus ning kes vastutab sihtfinantseerimistaotluses märgitud tegevuste teostamise ja tulemuste saavutamise.

Ning kohalike omavalitsuste (v.a Pärnu linn) kaasrahastuse lepingud vastava piirkonna turismisihtkoha turundamiseks sõlmitakse alates 2023. aastast Pärnumaa Omavalitsuste Liidu ja MTÜ Destination Pärnu vahel.

- Pärnu Muuseum – turismiinfopunkt 5610 € (2025. a 8660 €)

Pärnu Linnavalitsus on teinud taotluse seoses 20.06-20.08.2026 Pärnu Muuseumi Musée ruumi taasavatava *pop-up* turismiinfopunkti tarvis.

2025. aastal toetasid maaomavalitsused läbi POLi 20.06-20.08.2025 avatud *pop-up* turismiinfopunkti Pärnu Muuseumis. Infopunkt oli avatud teisipäevast pühapäevani kell 10.00-18.00 ning kiirematel perioodidel ja kellaaegadel töötas punktis korraga 2 inimest (kokku värvatud 3 töötajat 0,75 koormusega). Väärrib märkimist, et muuseumi enda külastusjuhid ning suvetöötajad toetasid infopunkti töötajaid suurel määral, aidates abilisi infoga nii filiaalides (Punane torn ja Koidula Muuseum) kui ka muuseumi kassas. Ruum ehitati ümber vastavalt infopunkti vajadustele (ehitati lükandustega tagaruum reklaamtrükkide varu hoiustamiseks ning töötajate puhkeruumiks; paigaldati videoekraan VisitPärnu turunduslike reklaamklippide tarbeks ja monteeriti kokku film; lisati arvutitöökoht, mille jaoks soetati töölaud ning tool ning müügiprogramm koos seadmetega; hangiti telefon ja telefoninumber; paigaldati meenemüügi riulid, laud ja stange, koostöös VisitPärnu tiimiga toodi kohale VisitPärnu iseteeninduslik infokiosk ja paigaldati viitasid ja lahtiolekuaegu; telliti kujundus Tourist Mapi esikaanele jne). Lisaks koostati ning paigaldati ruumi tasuta viiekeelne stendinäitus „Pärnu elevandi lugu“. Infopunktist sai 2025. aasta suve jooksul nõu ja abi 1502 inimest, kellest valdav enamus olid välisriikidest pärit külastajad.

2026. aasta eelarvesse on esitatud taotlus Pärnu linnale summas 11 220 €, Pärnu linn teeb ettepaneku jagada kulud pooleks Pärnu linna ja maaomavalitsuste vahel.

- Pärnu Muuseumi näitus „Pärnumaa – mis maa see on?“ 8200 €, millest 7500 € kaetakse tagasimakse arvelt.

Näitus räägib Pärnu maakonna kujunemisest sisuliselt muinasajast tänapäevani. Pärnumaad tutvustav stendinäitus avaneb Pärnu muuseumi uues aatriumigaleriis samal ajal uue püsiekspositsiooniga. Tegemist on sissejuhatava näitusega näituste seeriale, mis hakkab tutvustama Pärnumaa kihelkondi põhjalikumalt ühekaupa tähestikulises järjestuses. Novembri alguses 2026 avaneb esimene näitus Audru kihelkonnast.

Kuivõrd samal ajal avaneb Pärnu uus püsiekspositsioon, mis keskendub peamiselt Pärnu linna ajaloole, siis uues aatriumigaleriis avatav Pärnumaa ajalugu tutvustav näitus täiendab ja laiendab püsiekspositsiooni. Pärnumaa näitus on üleval kuni oktoobrini, pärast mida planeeritakse startida näituste seeriaga, kus tutvustatakse tänastesse Pärnu maakonna piiride sisse jäävat neljateistkümmet ajaloolist kihelkonda, mis on Audru, Häädemeeste, Hanila, Karuse, Kirbla, Lihula, Mihkli, Pärnu, Pärnu-Jaagupi, Saarde, Tori, Tõstamaa (k.a Kihnu), Varbla ja Vändra, ükshaaval ja põhjalikumalt.

Näituse struktuur

- ✓ Kihelkondade tekkelugu kahel suurel stendil
- ✓ Neljateistkümmne Pärnumaa kihelkonna tutvustus vastavalt neljateistkümmel stendil
- ✓ Eelviimasel suuremal stendil käsitletakse Nõukogude perioodi, Eesti Vabariigi uut perioodi peale taasiseseisvumist ja viimast, 2017. aastal toimunud kohalike omavalitsuste haldusterritoriaalset kehtestatud haldusjaotust
- ✓ Viimasel stendil kajastatakse maakondliku lipu, vapi ja vapimärgi lugu

Pärnu linn panustab otse oma eelarvest.

- SAPA taotlus, personali- ja majandamiskulud 106 163 € (2025.a 90 320 €). Suurenemine on seotud vajadusega tõsta töötajate töötasusid, töötasu tõusuks on arvestatud keskmiselt 5%, majandamiskulude osas on arvestatud käibemaksu tõusuga (2025. a tõusis käibemaks poole aasta pealt) ja hinnaprognosis 2026. aastaks. Toetusest kaetakse juhataja (50%), maakonna arendusjuhi (100%), büroojuhi (100%), raamatupidaja (60%) ja puhastusteenindaja (100%) tööjõukulud ning nende töötajatega seotud majandamiskulud. Juhataja, maakonna arendusjuht, raamatupidaja ja puhastusteenindaja töötavad ka POLis, kuid töölepingud on sõlmitud ja töötasu makstakse SAPAst.

Maakonna kui elu- ja töökoha ning investeerimiskoha turundustegevus 2442 € (2025. a 3253 €)

Kulude katmine omavalitsuste poolt on arvestatud rahvaarvu põhiselt, seisuga 01.01.2026. Pärnu linna rahastus ei ole POLi eelarves.

Maakonna turundusjuhi tööjõukulud kaetakse teistest projektidest, mistõttu KOVid tööjõukulude toetamises ei osale. Samuti kaetakse suur osa maakonna turunduse tegevuskuludest PEEK projektist.

EESMÄRK: Toetada turunduse kavandamise ja elluviimisega Pärnumaa konkurentsivõime kasvatamise kõiki fookusvaldkondi

Paljud tegevused on järjepidevad, kuid uuel aastal soovitakse sisse tuua senisest rohkem koostööd sinise tööstussektoriga. Kui varem pandi rohkem rõhku just elukeskkonna tutvustamisele, siis see aasta keskendutakse rohkem töökeskkonna ja siinsete ettevõtete võimaluste tutvustamisele.

Põhieesmärgid:

- ✓ Kohaliku turunduskoostöö parandamine.
- ✓ Pärnumaa parem nähtavus.

Põhitegevused:

- ✓ Turundusfoorumi korraldamine avalikule- ja erasektorile, mille eesmärk on juhtida rohkem tähelepanu elu- ja töökoha turundusele;
- ✓ korraldada kevadel ja sügisel 2 kampaaniat, et tutvustada Pärnumaa elu- ja töövõimalusi;
- ✓ kolme veebilehe (parnumaa.ee, investinparnu.com ja arenduskeskus.eu) tööshoidmine, uue info lisamine ning vajadusel arendamine;
- ✓ erinevates kanalites vajaliku info levitamine ning nähtavus;
- ✓ koolitused kohalikele ettevõtjatele.

Maakonna haridus 64 989 € (2025. a 32 322 €)

EESMÄRK: Omavalitsuste ülese haridusvaldkonna tegevuste toetamine

Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ esimese tuumvaldkonna „Inimvara ja kogukonna elukorraldus – sidus maakond“ üheks tegevussuunaks (1.2.3.) on võimaluste tagamine valikuterohke ja kvaliteetse alus- ja üldhariduse omandamiseks.

- Õpilaste andeid toetavad tegevused HTM rahastusest 42 989 € (2025. a 14 642 €, I lugemine 50 204€) ja maaomavalitsuste kaasfinantseering 12 000 € (2025. a 14 680 €)

HTM on 2025. aastal muutnud rahastamise korda. Vahendid eraldatakse lepingu alusel ning ministeerium rahastab üksnes tegevusi, mis on seotud olümpiaadide piirkonnavoorede korraldamisega. Raha eraldatakse vastavalt määrusele „Vabaihenduste toetamise tingimused ja kord“, mille alusel on taotluse esitamise õigus omavalitsusliitudel, vähemalt 10 000 õpilasega omavalitsustel ning üleriigiliste olümpiaadide korraldajatel. POL esitas koos Pärnu linnaga esialgse ühistaotluse summas 50 204 €. Eelarve II lugemiseks on taotlus

rahuldatud summas 45 718 €, millest POLi osa on 19 911 € (I lugemine 23 254 €) ja Pärnu linna osa 25 807€ (I lugemine 26 950 €). Omavaheline arveldamine lepitakse kokku sihtfinantseerimise lepingus. HTM rahastusest (45 718 €) on suunatud 42 989 € õpilaste andeid toetavateks tegevusteks ja 2729 € hariduse ja noorsootöö koordinaatori palgafondiks.

Eesmärk ja tegevused haakuvad liidu põhikirja ning arengustrateegia tegevuskava punktidega: 1.2.3.12., 1.2.3.16., 1.2.3.35, 1.2.4.1., 1.2.4.12, 1.3.1.11., 1.3.1.5., 1.3.1.14.

- Pärnumaa hariduskonverents 5000 € (2025. a 3000 €)

Pärnumaa hariduskonverents on maakondlik iga-aastane konverents, mille eesmärk on tuua kokku Pärnumaa õpetajad, koolijuhid ja haridusvaldkonna partnerid, et käsitleda hariduse arengu võtmeküsimusi ning hoida ja arendada piirkondlikku koostöövõrgustikku. Konverentsi korraldab Pärnumaa Omavalitsuste Liidu büroo koostöös POLi hariduskomisjoniga aastast 2023. Esimene konverents kandis pealkirja „Õpetaja kui bränd“; 2024.aastal „Mitmepalgeline keel“; 2025. aastal „Õpetaja ajateljel - rajad ja ristteed“

Tegevust rahastavad kõik Pärnumaa omavalitsused.

- Pärnumaa noorsootöötajate võrgustik 5000 €

MTÜ Pärnumaa Noorsootöö Ühing on POLi algatusel 2024. aasta oktoobris loodud maakondlik noorsootöö erialavõrgustik, mis koondab Pärnumaa huvijuhte, noorsootöötajaid ja teisi valdkonna spetsialiste ühtsele professionaalsele koostööplatvormile ning ühendab kogu maakonna noortevaldkonna spetsialistid. Ühing tegutseb tihedas partnerluses POLiga. Ühingu juhatuses on esindatud eri omavalitsuste spetsialistid, mis tagab omavalitsusteülese vaate ja maakondliku planeerimise.

MTÜ peamised eesmärgid on tugevdada Pärnumaa noorsootöö kvaliteeti, arendada spetsialistide pädevusi, luua noortele mitmekesiseid ja tähenduslikke arenguvõimalusi ning toetada maakondlikku koostööd. Ühing korraldab koolitusi, võrgustikukohtumisi ja noortele suunatud sündmusi (sh Pärnumaa noorte 24 tunni laager, Pärnumaa õpilasesinduste infopäev), mis pakuvad noortele võimalusi eneseväljenduseks, osaluseks ja sotsiaalsete oskuste arenguks. Lühikese ajaga on kujunenud noortevaldkonna spetsialistide professionaalne võrgustik ja toimiv ühistegevus; selle tulemusena on suurenenud noorte osalusvõimalused maakondlikul tasandil ning paranenud kogu valdkonna sidusus.

Tegevust rahastavad kõik Pärnumaa omavalitsused.

Eesmärk ja tegevused haakuvad liidu põhikirja ning arengustrateegia tegevuskava punktidega: 1.3.1.5, 1.3.1.6, 1.3.1.7, 1.3.1.8., 1.3.1.14.

TULEMUS: Pärnumaal kujunenud tugev ja toimiv maakondlik hariduse ja noortevaldkonna koostööraamistik, mis koondab omavalitsused, koolid ja spetsialistid ühtsesse koostöövõrgustikku. Olümpiaadide piirkonnavoored korraldatakse juhendite kohaselt ning noortele pakutakse maakondlikel sündmustel uusi sisukaid osalus- ja arenguvõimalusi. POL kujundab ja juurutab maakonnas ühtsed valdkondlikud kvaliteedistandardid ning otsib lisarahastusvõimalusi, et rakendada kuluefektiivseid omavalitsusteüleseid lahendusi. MTÜ Pärnumaa Noorsootöö Ühingu tegevuste toetamine loob professionaalse võrgustiku, mis tõstab noorsootöö kvaliteeti ja toetab spetsialistide pädevuste kasvu.

Maakonna kultuuritegevus 77 000 € (2025. a 128 675 €)**EESMÄRK: Mitmekülgne kultuurielu**

Maakonnal tuleb lisaks kõrgete eesmärkide püstitamisele toetuda oma eripärale ja unikaalsusele. Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ esimese tuumvaldkonna (inimvara ja kogukonna elukorraldus – sidus maakond) puhul on olulisteks märksõnadeks mitmekülgne kultuurielu, tugev ja hoitud identiteet ning maakonna kultuuripärand ja selle säilimine.

Eesmärk ja tegevused haakuvad arengustrateegia tegevuskava eesmärgi 1.6. „Mitmekülgne ja kõigile kättesaadav kultuurielu“ punktidega: 1.6.1.1., 1.6.1.5., 1.6.1.6., 1.6.1.21., 1.6.1.22., 1.6.1.23., 1.6.1.24., 1.6.1.25., 1.6.1.27., 1.6.1.38., 1.6.2.3., 1.6.2.10.

Lisaks maakonna enda panusele (sündmused, rahaline- ja inimressurss) on oluline täita ka MARO ülesandeid, milleks on: 1) maakonna kultuuripoliitika kujundamine ja elluviimine ning maakondlike arengustrateegiate ja teiste maakonna või regiooni arengueeldusi loovate kultuurivaldkonna kavade väljatöötamine, täiustamine ja elluviimine; 2) üleriigiliste laulu- ja tantsupidude maakondliku komisjoni töö korraldamine; 3) koostöö korraldamine kohaliku omavalitsuse üksuste, erinevate kultuuriasutuste ning -organisatsioonide, koolide ja teiste institutsioonidega; 4) maakonna kultuurialase ühistegevuse koordineerimine ja korraldamine; 5) maakonna ja kohaliku identiteedi teadvustamine ning kultuuriajaloolise eripära ja järjepidevuse säilitamine ning kaitsmine; 6) maakonna kultuurisituatsiooni analüüs ja arenguprotsessidele hinnangu andmine; 7) kohalike omavalitsuste ja nende allasutuste, koolide ja teiste institutsioonide nõustamine kultuurivaldkonda kuuluvates küsimustes; 8) kultuuriteabe kogumise korraldamine, analüüsimine, vahendamine ja levitamine.

- Pärnumaa Rahvakultuuri Keskseks 500 €, taotlus majandamiskulude katmiseks
- Kultuurialased sündmused, ühistegevused 38 000 € (2025. a 35 000 €)

Sündmuste fondist tehakse eraldised konkreetsetele maakondlikele sündmustele kultuurikomisjoni otsuse alusel esitatud projektitaotluste põhjal. Projektide esitamise võimalusest teavitatakse e-kanalite vahendusel, projektitaotlused esitatakse kinnitatud vormil. Toetuse saanud taotlejatega sõlmitakse toetuse kasutamise lepingud, mis sisaldavad ka aruandekohustust. Sündmuste fondi ei panusta Pärnu linn.

- Omavalitsuste kultuurialane ühistegevus 12 500 €

Omavalitsuste hallatavate asutuste (rahvamajad, kultuurimajad jne) juhtide ja töötajate ühistegevuse korraldamine (sh kultuuritöötajate õppereis ja seminarid/koolitused, üleriigilisel tunnustussündmusel Kaheksakand osalemine jne). Aasta jooksul lisanduvate väiksemate kultuurisündmuste kaasrahastamine.

Pärnumaa kultuuritöötajatele koolituste korraldamine. Eesmärgiks on Pärnumaa kultuuritöötajate võrgustiku arendamine ning ühiste eesmärkide ja tegevusplaani täitmine ning arengu ja koostöö võimestamine.

- 2026 Pärnumaa tantsupidu 22 000 €, milles 10 000 € kaetakse 2025. a jäägi arvelt

2026. aasta Pärnumaa tantsupidu „Talisman“ toimub 31. mail Lavassaare staadionil.

Tantsupeo peakorraldaja on Anna Raudkatsi Tantsuselts Roland Landingu eestvedamisel. Korraldaja valiti välja avaliku ideekonkursi raames laekunud nelja ideekavandi hulgast.

Peole on end registreerinud 160 tantsu- ja võimlemisrühma. Omavalitsuste kaupa osalemine on järgnev: Pärnu linn 83 kollektiivi, Häädemeeste vald 8 kollektiivi, Saarde vald 9 kollektiivi, Lääneranna vald 16 kollektiivi, Põhja-Pärnumaa vald 21 kollektiivi, Tori vald 13 kollektiivi, lisaks 8 külaliskollektiivi.

Väärikate rühmad Kädi Pärnoja lavastuses toovad peol esile vanavanemate rahu ja tarkuse. Neile järgneb laste mängulisus ja kergus: tärcakajaid juhendavad Anu Tammearu (1.–2. klass), Ave Naano (3.–4. klass) ja Anu Nõmm (väikesed võimlejad). Noorust kehastavad Sirgujud (5.–9. klass) Joanna Kärt Pärteli juhendamisel ja Lävélised (C-segarühmad) Ulla Helin-Mengeli käe all. Sirgujate samm on juba kindlam ja

pilk suunatud kaugemale: nad tõusevad, otsivad ja sirutuvad kõrgemale, kui seni jõudnud on. Nende liikumises peegeldub nooruse küpsemine ja soov maailma mõtestada. Lävelised seisavad aga justkui uksepiidal: seljataga lapsepõlv, ees tundmatu tee. Säde ja elujõu leek sümboliseerivad nende tantsudes nooruse energiat ja sisemist põlemist: ärevust, julgust ja uut algust.

Ingrid Jasmini juhendatud Teeliste liigis osalevad A-rühmad koos külalisrühmadega kujutavad teekonda tundmatusse. Peo südames loovad Clelia Madi lavastatud naisrühmad ühtehoidmist, samal ajal kui Hoidjad Anu Kurmi juhendamisel ning Kandjad Mariann Pärnoja käe all toovad lavale küpsuse, vastutuse ja argiritmi. Neid ja naised Kai Esna lavastuses toovad esile sisemiste heitlustega ilu, samal ajal kui kaitsjad – meesrühmad Roland Landingu ja Teet Killingu juhtimisel – kannavad kindlust ja järjepidevust.

Peo lõpuosas põimuvad ilu ja jõud.

Sümboolseks finaalikujuneb tantsijatest kokku Elupuu Rahvas, kus kõik rühmad ühinevad Veera Leasi ja Roland Landingu lavastatud üldtantsudes, sidudes mineviku ja tuleviku tervikuks.

Pärnumaa tantsupeol «Talisman» näeb nii erinevate autorite juba tuntud tantse, kuid lisaks luuakse kuus täiesti uut tantsu ja ainst on otsitud maakonna enda folkloorist, mille muusika on sisse mänginud Raivo ja Krista Sildoja.

Toetuse jagamise alus KOVide vahel: 50% elanike arvu põhised (seisuga 01.01.2026), 50% peol osalevate kollektiivide arvu alusel.

- Pärnumaa laulupidu 2027 (ettevalmistus) 4000 €

Pärnumaa laulupidu on meie oma rahvakultuuri pidu, osa Pärnu maakonna identiteedist.

Viimane Pärnumaa laulupidu „Imede aias“ toimus 30. mail 2015. 30. mail 2020 toimuma pidanud Pärnumaa laulupeo „Laula, kuni elad“ ettevalmistused olid lõppjärgus ning peole sättimine juba täies hoos, kuid Covid piirangute tõttu pidu siiski ei toimunud. Selleks, et traditsioon taas jätkuks, on välja kuulutatud

Pärnumaa laulupeo ideekonkurss. Pärnumaa laulupidu toimub 30. mail 2027. Ideekavandite esitamise tähtpäev on 30.01.26. Seejärel koguneb kultuurikomisjon (kaasates vajadusel valdkonna eksperte), kes laekunud ideede hulgast peo korraldaja valib. Peo ettevalmistavad tegevused (liigijuhtide ning dirigentide ja repertuaari valik, ettevalmistavad seminarid, osalejate registreerimine jne) algavad juba 2026. aasta kevadel.

Pärnu linn panustab Pärnumaa tantsupeo ja laulupeo korraldusse otse oma eelarvest.

TULEMUS: Maakonnas on esindatud võimalikult lai skaala erinevaid kultuurivaldkondi ja tegevusi. Toimunud on erinevad maakondlikud kultuurisündmused, üleriigilise laulu- ja tantsupeo protsessi jätkusuutlikkus on tagatud, maakondlike laulu- ja tantsupidude traditsioon on jätkunud. Projektide kaudu on toetatud spordi- ja kultuurisündmusi, mille kaudu saavad osa erinevad sihtgrupid. MAROLE pandud kohustused on täidetud mahus, mis on kokkulepitud liidu kultuurikomisjonis ning mida koostöös omavalitsuste kultuurivaldkonna inimestega on suudetud ellu viia.

Maakonna sporditegevus 54 932 € (2025. a 52 932 €)

EESMÄRK: Aktiivne tegelemine liikumisharrastustega ja tulemuslik sporditöö

- Pärnumaa Spordiliidu tegevustoetuse taotlus maaomavalitsustele on kogusummas 51 332 €, millest 24 254 € spordiliidule ja 29 078 € koolispordile. Toetus sisaldab tööjookulusid, majanduskulusid, spordiürituste läbiviimisega seonduvaid kulusid ja õpilaste võistluste korralduskulu. Spordiliit taotleb lisaks Pärnu linnalt 12 000 €. Kuna 2025. aastaga võrreldes taotles Pärnumaa Spordiliit linnalt 2000€ enam toetust ja maaomavalitsustele 4000 € rohkem, siis büroo otsusel on spordiliidu toetust maaomavalitsuste osas suurendatud samuti 2000 € võrra. Seega on eelarves kajastatud spordiliidu toetus 22 254 € ja koolispordi toetus 29 078 €. Spordiliidu tegevjuht on andnud selgitusi ja nõustunud, et eelarve tõus taotluses oleks võinud olla linnal ja maaomavalitsustel võrdne.

- Jõulumäe Tervisespordikeskus kasutab toetust kunstlumeraja valmistamiseks: elekter, vesi ja kopalaadimistööd. Toetust ei kasutata personali- ega majanduskuludeks. Taotlus on esitatud 2025. a tasemel, maaomavalitsuste poolt finantseerimine on jaotatud elanike arvu põhisel.

Eesmärk ja tegevused haakuvad arengustrateegia tegevuskava eesmärgi 1.8. „Aktiivne tegelemine liikumisharrastusega ja tulemuslik sporditöö“ punktidega: 1.8.1.1., 1.8.1.3., 1.8.1.9., 1.8.3.1., 1.8.4.6.

Maakonna sporditegevuse osas ei ole Pärnu linna rahastus POLi eelarves.

Väliskoostöö 27 000 € (2025. a 27 000 €)

EESMÄRK: Konkurentsivõimeline Pärnumaa

Eesmärk ja tegevused haakuvad POLi põhikirjaliste eesmärkidega ning arengustrateegia eesmärgiga 1.1. „Isikupärased ja oma identiteeti väärtustavad tugevad kohalikud omavalitsused“. Lisaks on MARO üheks ülesandeks sõpruspiirkondadega koostöö edendamine.

Pärnu maakond omab pikaajaseid suhteid Buskerudi maakonnaga Norras. Norras toimunud haldusreformi järgselt taaselistati 2021. aastal suhted Viken maakonnaga. Lisaks otsustas üldkogu 2019. aastal luua sõprussuhted St Mary maakonnaga Marylandis, esimene külastus sinna toimus augustis 2022. Pärnu maakond teeb koostööd ka PMN Eesti esindusega, kellega koostöös toimub iga-aastaselt Põhjala kirjanduse nädal ning programm „Põhjala kirjanikud piire ületamas“ (lisaks eriprojektid) ja teisi sündmusi koolidele ja lasteaedadele. Koostöös PMNiga on toimunud erinevaid projekte haridusest ühistranspordini.

ED infopunkte on Eestis kokku 8. ED Pärnumaa infopunkt aitab kaasa erinevate sihtgruppide teadlikkuse suurenemisele Euroopa Liidust ja Euroopa Liiduga seonduvatest teemadest. ED infopunkti kaudu ja eestvedamisel toimuvad mitmed sündmused koolidele ja omavalitsustele, teavitamine ja kodanike kaasamine, suhtlemine kohaliku meedia ja teiste teabelevitajatega, koostöö edendamine piirkondlike ED teabekeskustega.

Lepingujärgselt on Euroopa Komisjoni projektitoetus summas 37 000 € (otse SAPA eelarvesse) ja taotlus POLi kaasfinantseeringuks 13 000 €. Lisaks on jäetud vahendid jäetud POL eelarvesse (6000 €), kuna tegevuste teostajaks ja rahastajaks on liidu büroo.

Väliskoostöö arendamises on olulisemateks suundadeks koostöö arendamine Läti meiega piirneva Vidzeme regiooniga ja Buskerudi uuenenud juhtkonnaga uute koostööväljavaadete selgitamine ja kavandamine.

TULEMUS: Pärnumaa elanikud on teadlikumad Euroopa Liidust ja sellega seonduvatest teemadest.

ED infopunkti kaudu ja eestvedamisel toimuvad mitmed sündmused koolidele ja omavalitsustele. Väliskoostöö on laienenud ning partnerlus olemasolevate sõprusmaakondadega (Viken Norras ja St.Mary USAs) on tugevnenud.

Tervisedendus, elanike heaolu ja turvalisus 152 779 € (2025.a 173 926 €)

EESMÄRK: Tervisedendus, elanike heaolu ja turvaline maakond ning kohalike omavalitsuste koostöö

- TAI toetus on mõeldud maakondliku tervisedenduse ja siseturvalisuse tegevuste ning sündmuste läbiviimiseks. 2026. aastaks muutub TAI sihtfinantseeringu süsteem, tagatakse baasrahastus maakonnale summa 3000 € (2025. a 17 300 €) ning tegevuste ja sündmuste läbiviimiseks toimub taotlusvoor, kus maksimaalne summa saab olla 10 000 € maakonda. Tänapäevaks on teadmata, mis tingimustel (tegevused ja sündmused) ja millal taotlusvoor avatakse. 2026. a eelarvesse on suunatud 2025. a eelarve jääk summas 1560 €.
- Rahvatervise ja turvalisuse spetsialisti tööjõukulu (100%) ning majandamiskulu kaetakse riigirahastuse arvelt (34 900 €).

Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ esimese tuumvaldkonna (inimvara ja kogukonna elukorraldus – sidus maakond) puhul on alaeesmärkideks tervisedendus ja elanike heaolu ning turvaline maakond.

Eesmärk ja tegevused haakuvad arengustrateegia tegevuskava punktidega: 1.4.1.1., 1.4.1.2., 1.4.1.3., 1.4.1.5., 1.4.1.6., 1.4.1.10., 1.4.1.14., 1.4.4.1., 1.4.4.17., 1.7.1.1., 1.7.2.4., 1.7.2.8., 1.7.2.9., 1.7.2.10., 1.7.2.12., 1.7.2.14. ning Pärnumaa tervise- ja heoluprofiliga.

Lisaks arengustrateegias märgitule ja maakonna enda panusele (sündmused, rahaline- ja inimressurss) on oluline täita ka MARO ülesandeid, milleks on:

- 1) analüüsida rahvastiku tervise seisundi, sh tervisealase ebavõrdsuse ja siseturvalisuse olukorda maakonnas; koostada ülevaateid ja aruandeid, sh tehes selleks vajaliku koostööd asjaomaste asutuste ja ühingutega ning vajadusel tellida analüüsi, ekspertarvamusi ja uuringuid ning koordineerida nende koostamist.
- 2) korraldada huvikaitset rahvatervise ja siseturvalisuse valdkonnas ja kavandada strateegiliste eesmärkide ja tegevusi sh tagada valdkonna kavandamine maakonna arengustrateegia jt plaanide koostamises.
- 3) koordineerida rahvatervise ja siseturvalisuse valdkonna tegevuste elluviimist ning vajalike tervist ja turvalisust toetavate teenuste pakkumist maakonnas vähemalt tervise- ja heoluprofiilis kajastatud prioriteetsete mõjurite ohjamiseks.
- 4) valmistada ette ja toetada rahvatervise ja siseturvalisuse valdkonna juhtimiseks vajalike võrgustike (sh tervise ja turvalisuse nõukogu) loomist, arendamist ja töö korraldamist sh korraldada ja vajadusel tellida arendamiseks vajalikke koolitusi ja seminare, korraldada võrgustikeks vajalike kogude loomist ja töökorralduse väljatöötamist.
- 5) juhendada ja nõustada kohalikke omavalitsusi ja teisi osapooli valdkondlike tegevuste analüüsimisel, kavandamisel ja elluviimisel sh rahvatervise ja siseturvalisuse teemade kajastamisel kohaliku omavalitsuse arengukavas jt plaanides, kohaliku võrgustikutöö arendamises ja kogukondade võimestamises.
- 6) osaleda valdkonna riiklikes võrgustikes, koostöös asjaomaste riigiasutustega koordineerida.

- MTÜ Peasjad 1500 € (taotlus 6500 €)

MTÜ Peasjad taotleb Pärnumaa Omavalitsuste Liidult toetust Vaimse Tervise Kohvikute läbiviimiseks Pärnus. Vaimse Tervise Kohvikud toimuvad Pärnus iga kuu viimasel laupäeval, välja arvatud juulis. Lisaks toimub kohvik Suitsiidiennetuspäeval, 10. septembril. Võimalikud on lisakohvikud muude sündmuste raames kogu Pärnumaal. Näiteks mõnes kuus võidakse korraldada kohvik teises omavalitsuses Pärnu linna kohviku asemel või sellele lisaks.

Tegevuste raames on Peaasi.ee ülesanded:

Korraldab VTEA baaskoolitus ja vabatahtlike jätkukoolitusi vastavalt oma parimatele professionaalsetele valdkonnapõhiste oskustele ja kogemustele; protsesside juhtimine ja arendamine; piirkondade liitmine, kogemuse jagamise korraldus; arendustegevused (motivatsiooni ja kvaliteedisüsteemide arendamine); vahendite tagamine (töövihikud, särgid, bännerid jms); kommunikatsioon ja turundus (sh sotsiaalmeedia üritused ja postitused); aruandlus; vabatahtlike töö koordineerimine (kohalike kohtumiste ja kvisioonide võimaldamine, tagasiside kogumine ja rakendamine, kohaliku koordinaatori juhtimine ja toetamine, Kohviku toimumiskohaga kokkulepete haldamine).

Kohaliku partneri (POL) ülesanded:

Rahalised vahendid; teenuse arendamisse panustamine ideede ja tagasisidega; kohvikute reklaami paigutamine oma infomaterjalidesse ja reklaamikanalitesse; aidata värbamisel kohaliku võrgustiku kaudu; vajadusel ruumid vabatahtlikele kohalike kohtumiste pidamiseks või kohviku pidamiseks.

Ülevaade (2025 I kvartal)

Vaimse tervise Kohvikud tegutsevad alates 2023. aastast. Võrgustikuga on liitunud 8 Eesti linna (Tallinn, Kuressaare, Pärnu, Paide, Viljandi, Põlva, Tartu, Rakvere). Tegutseb 80 vabatahtlikku + vilistlased, 2024. aastal oli ~270 abisaajat aastal.

2025. aastal on vaimse tervise kohvikud toimunud Pärnu linnas ning esmane koostööpakkumine on tehtud septembris Pärnu linnale. Hiljem kaasatud pakkumisse kogu maakond.

Vaimse tervise kohvikut selle pakkumise raames igas Pärnumaa omavalitsuses toimuma ei hakka, võib-olla 1-3 Pärnust väljaspool ning väiksemas kohas ei kipu inimene avalikult nimetatud „kohvikusse“ minema. Büroo ettepanek on arvestada taotluse rahastamist järgnevalt: linn 5000 € ja maaomavalitsused 1500 €, lepingupoolteks Pärnu linn ja MTÜ Peasjad ning POL kannab maaomavalitsuste toetuse linnale.

- Elanikkonna kaitse koordineerimine 11 240 € (2025. a 10 440 €)

Lähtuvalt üldkogu liikmete ühisest kokkuleppes jätkab Pärnu Linnavalitsuse elanikkonnakaitse ja kriisivalmiduse koordinaator ka maakondlikku elanikkonna kaitse koordineerimist. Maaomavalitsused katavad läbi POLi eelarve sellest lähtuvalt 25% ametniku tööjõukuludest. Töö sisu on maakondliku koostöö korraldamine ja eestvedamine. Seda eeldusel, et igas KOVis (va Pärnu keda ta ise esindab) on olemas keegi kes kohapealset asja korraldab. Kokkuleppe kohaselt jagatakse toetus KOVide vahel võrdselt kuna antud ülesanne ei ole väga sõltuv elanike arvust. Pärnu linna esialgse info kohaselt on üldine töötasu suurenemine planeeritud 7,8%, mille lähtuvalt on ka toetuse summa võrreldes 2025. aastaga tõstetud 7,8%.

- Laste ja noorte vaimse tervise keskus on esitanud taotluse kogumahu (sh Pärnu linn) 277 832 € (2025. a 278 130 €) laste ja noorukite vaimse tervise teenuse arendamiseks ja edendamiseks, teenuse kättesaadavuse parandamiseks regionaalsel tasandil, võrgustikutöö arendamiseks, koolituste läbiviimiseks, laste ja noortega kokku puutuvate spetsialistide pädevuse ja üldise teadlikkuse tõstmiseks vaimse tervise probleemidest ning koostöö arendamiseks sotsiaal-, haridus- ja meditsiinivaldkonna vahel. Taotluse summa sisaldab samas mahus teenuse jätkamist nagu 2025. a. Omaavalitsused finantseerivad tegevusi, mis ei kuulu Haigekassa poolt rahastamisele. Finantseerimine jaguneb eelmise aasta reaalse kasutuse järgi, 2026. a eelarve arvestuse aluseks on 2025. a tegelik kasutus.

POLi eelarves on maaomavalitsuste toetus 100 579 € (2025. a 111 396 €). Pärnu linn rahastab otselepinguga.

Tabel 2. Rahastuse jagunemine

	rahastus	tk	osakaal %
Pärnu	177 253	608	63,8%
Häädemeeste	13 702	47	4,9%
Lääneranna	4 081	14	1,5%
Põhja-Pärnumaa	14 285	49	5,1%
Saarde	7 288	25	2,6%
Tori	60 639	208	21,8%
Kihnu	584	2	0,2%
KOKKU	277 832	953	100,0%

Noortegarantii tugisüsteemi arendamine 173 567 € (2025. a 166 785 €)

Taotlusvoorust „Mittetöötavate noorte tööalase konkurentsivõime ja haridussüsteemi lõimumise toetamine“ rahastuse saanud projekt „Pärnumaa maapiirkonna noortegarantii tugisüsteemi arendamine“. Projektipartnerid: Häädemeeste, Kihnu, Lääneranna, Põhja-Pärnumaa, Saarde ja Tori vald.

Projekti kasusaajad: NEET staatuses ja riskis noored ja nende tugivõrgustik.

Projekti periood 01.01.2024 – 31.12.2027, projekti kogumaksumus 752 350 € (toetuse määr 100%, omafinantseering 0).

Projekti eesmärk on luua nelja aasta jooksul jätkusuutlik ja terviklik Pärnumaa maapiirkonnaülene lähenemine NEET-noorte toetamiseks, parandades nende hariduslikku ja tööhõivealast konkurentsivõimet ning suurendades tööjõus osalemise määra.

Projekti nelja-aastase perioodi jooksul tagatakse Pärnumaa maapiirkonna projekti sihtgrupis olevatele noortele võrdne juurdepääs haridusele ja tööhõivevõimalustele, vähendades noorte töötust ja väljalangemist ning edendades piirkondlikku arengut ja sotsiaalset kaasatust.

Projektitegevuste elluviimiseks on POLis sõlmitud tähtajaline tööleping võrgustiku koordinaatoriga. Nelja juhtumikorraldajaga on tähtajalised töölepingud sõlminud omavalitsused, kuid töötajate nn füüsiline töökoht on POL/SAPA ruumides.

2025. aastal tegutses Pärnumaal järjepidev neljaliikmeline juhtumikorraldajate meeskond, kelle tööd koordineeris POLi võrgustiku koordinaator. Juhtumikorraldajad töötasid omavalitsuste alluvuses, tagades ligipääsu seireandmetele ja STAR-süsteemile, kuid ühtse töökorralduse ja meeskonnavaimu löi maakondlik koordineerimine. Aasta jooksul analüüsiti seireandmeid kaks korda, võeti ühendust kõigi seires olnud noortega ning kaardistati potentsiaalsed NEET-noored. Kõigis piirkondades toimusid kohalikud võrgustikukohtumised, mille kaudu saadi lisainfot riskinoorte kohta, kes STARist välja ei tule. NEET-noortega tehti järjepidevat juhtumitööd, vajaduste kaardistamise põhjal koostati individuaalsed tegevuskavad haridusse või tööhõivesse suunamiseks. Paralleelselt viidi läbi universaalne, valikuline ja sihitatud ennetustöö, millega jõuti sadade noorteni üle maakonna. Augustis käivitati sotsiaalsete oskuste õpitoad, mis pakkusid noortele praktilisi oskusi ning turvalist keskkonda suhtlemiseks, eneseavastamiseks ja eluliste valikute tegemiseks. Üritustelt kogutud tagasiside andis väärtusliku ülevaate noorte tegelikest vajadustest ja toetas järgmise perioodi tegevuste planeerimist.

Eesmärk ja tegevused haakuvad liidu põhikirja ning arengustrateegia tegevuskava punktidega: 1.3.1.6., 1.3.1.9., 1.3.1.10., 2.1.4.3.;

TULEMUS: Projekti tulemusena on Pärnumaal kujunenud maakonnaülene ja ühtsete põhimõtetega toimiv NEET-noorte tugisüsteem, mis tagab maapiirkondade noortele varasema ja tõhusama toe haridusse ja tööhõivesse sisenemisel. Järjepidev juhtumikorraldus, seireandmete analüüs ja ühtsed tööprotsessid on parandanud riskinoorte tuvastamist ning loonud aluse individuaalsete sekkumistele, mis arvestavad noore vajadusi ja konteksti. Valdkondadevaheline koostöö ning kohalike võrgustike kaasamine on suurendanud teenuste juurdepääsu ja vähendanud olukordi, kus riskinoored jäävad süsteemidest väljapoole. Projekti raames loodud universaalsed, valikulised ja sihitatud ennetustegevused on jõudnud sadade noorteni ning toetanud piirkondlikku arengut ja sotsiaalset kaasatust.

Arengufond ja projektid 119 834 € (2025. a 16 153 €)

EESMÄRK: Konkurentsivõimeline Pärnumaa

- MATIK-õppe kontseptsioon Pärnumaal (MATA projekt) 89 334 €

POLi kaudu on omavalitsused teinud strateegilise otsuse suunata MATA vahendid MATIK-õppe taristu ja õppimiskeskonna loomiseks. POLi üldkogu 13.06.2025 otsuse kohaselt kasutatakse osaliselt MATA 2025. aasta vahendeid mobiilse MATIK-õpikeskkonna loomiseks. MATA projekt tagab füüsilise ja tehnilise baasi, mis võimaldab maakondlikult koordineeritud MATIK-õppe kontseptsiooni rakendamist Pärnumaa koolides.

Mobiilne õpikeskkond jõuab Pärnu maakonna koolidesse. MATA vahenditest soetatav taristu toetab HTMi projektis loodavate moodulite, praktikumpäevade ja digilahenduste kasutuselevõttu.

MATIK-õppe sisuarendusprojekt (moodulid, õppevara, õpetajate võrgustik) on eeltingimus, et MATA investeeringud muutuksid sisuliselt rakendatavaks. Alates 2028. aastast võetakse loodud MATIK-kontseptsioon KOVide ühise rahastuse kaudu püsikuluna ülalpidamisele, tagades taristu jätkusuutlikkuse ja maakondliku mõju.

Projekti rahastatakse MATA vahenditest 67 000 € ulatus ning lisaks kõigi omavalitsuste omafinantseering kokku summas 22 334 €.

Eesmärk ja tegevused haakuvad liidu põhikirja ning arengustrateegia tegevuskava punktidega: 1.2.4.10.; 1.2.4.12.; 1.3.1.6.; 2.1.2.1.; 2.2.2.4.

- MATIK - õppe kontseptsioon Pärnumaal (HTM, Sindi Gümnaasium) 5500 €

HTMi projekt „Pärnumaa MATIK-õppesuuna ja -moodulite arendamine 3. kooliastmes“ on maakondlik arendusprogramm, mille eesmärk on luua Pärnumaale ühtne, koordineeritud ja jätkusuutlik MATIK-õppe mudel 7.–9. klassile. Projekti eestvedaja on Sindi Gümnaasium, partnerkool Pärnu Vanalinna Põhikool. Projekti partneriteks on Pernova Hariduskeskus ja POL. Eelarve perioodiks 2025–2028 on 124 999 €.

POL osaleb projekti halduslikus toetamises: valmistab ette dokumendid, koordineerib partnerlust, korraldab aruandlust ja infovahetust ning täidab maakondliku „katusorganisatsiooni“ rolli, et tagada tegevuste koordineeritus ja maakondlik mõõde. Toetuse määr on 100%. Koostöölepe alusel eraldatakse projektiperioodi jooksul 7% (2026. a 5500 €) projekti eelarvest POLi eelarvesse haldus- ja koordineerimistegevuste katteks.

Eesmärk ja tegevused haakuvad liidu põhikirja ning arengustrateegia tegevuskava punktidega: 1.2.4.10.; 1.2.4.12.; 1.3.1.6.; 2.1.2.1.; 2.2.2.4.

- EL projektide omaosalus (haridus ja noorsootöö) 25 000 €

Omaosaluse vahendite eesmärk on tagada maakonnale paindlik ja operatiivne valmisolek osalemaks Euroopa Liidu haridus- ja noorsootöö valdkonna projektivoorudes. Kuna nimetatud projektivoorud avanevad sageli lühikese etteteatamisajaga ning taotlustähtajad on lühikesed, võimaldab omaosaluse ettenägemine eelarves reageerida kiiresti, ilma et oleks vaja läbi viia ajamahukaid eelarve muudatusi. Omaosalus kasutatakse projektides, mis toetavad maakonna strateegilisi eesmärke. Vahendeid rakendatakse ainult nende projektide puhul, kus omaosalus on taotlemise või elluviimise eelduseks ning aitab tagada, et maakond saab kasutada võimalikke rahastusvõimalusi maksimaalselt ning osaleda projektides, mis toetavad omavalitsusteüleseid arengueesmärke.

Tegevust rahastavad kõik Pärnumaa omavalitsused.

TULEMUS: Tegevuste tulemusena luuakse Pärnumaale maakondlikult koordineeritud MATIK-õppe taristu ja mobiilne õpikeskkond, mis võimaldab ühtse kontseptsiooni rakendamist kõigis maakonna koolides. MATA vahenditest tehtavad investeeringud ja HTMi sisuarendusprojekt moodustavad tervikliku süsteemi, kus tehniline baas ja õpimoodulid toetavad praktilist, kaasaegset ja digipädevusi arendavat õpet. POLi koordineeriv roll tagab omavalitsusteülese koostöö, ühtsed standardid ning tõhusa ressursikasutuse. Alates 2028. aastast võetakse loodud MATIK-õppe mudel ja õpikeskkond omavalitsuste poolt püsikuluna ülalpidamisele, tagades investeeringute jätkusuutlikkuse ja pikaajalise mõju kogu maakonna

haridusvõimekusele. Omaosaluse ja projektipõhise rahastuse kasutamine tugevdab Pärnumaa võimekust osaleda riiklikes ja ELi algatustes ning suurendab piirkonna konkurentsivõimet haridus- ja noorsootöö valdkonnas.

Pärnumaa Filmifond 107 500 € (2025. a 105 000 €)

Pärnumaa Filmifondi eesmärgiks on edendada Pärnu maakonnas professionaalset audiovisuaalsete teoste tootmist, luua alus professionaalsele filmitegevusele Pärnumaal läbi audiovisuaalsete õpetegevuste ja -projektide toetamise, tuua Pärnumaale investeringuid, reklaamida Pärnumaad Eestis ja välismaal.

Pärnumaa Filmifond kaasrahastab nii Eesti- kui välismaa mängu- ja dokumentaalfilme, seriaale, muusikavideosid tuues Pärnumaa filmitegijale ja -vaatajale lähemale.

Pärnumaa Filmifondi statuut on kinnitatud 16.12.22 üldkogu istungil. Loodud on Pärnumaa Filmifondi veebileht <https://parnumaa.ee/filmifond/> ja logo. Ekspertkomisjon on moodustatud ja ekspertkomisjoni koosseis kinnitatud.

2025. a Pärnumaa Filmifondi suuruseks oli 100 000 €. 2025. a lõpuks on kokku esitatud 4 taotlust, mida ekspertkomisjon otsustas ka kaasfinantseerida. Kaks filmiprojekti on elluviidud (teleseriaal „Mees majas“ ja mängufilm „Säärane mulk“) ning eraldatud toetus kokku 25 892 €. Lepingutega on eelotsused tehtud lisaks kahe audiovisuaalse teose loomiseks (animafilm „Uka-uka“ ja lavastuslik dokumentaalfilm „Vabaduse sõda“) 8528 € ulatuses.

2026. a taotletakse filmifondi jaoks lisarahastust 34 420 €, et aastane fondi maht oleks 100 000 €. Toetus on jagatud eelnevate kokkulepete alusel järgnevalt: linna osa 50% toetusest, maaomavalitsuste osa 50% toetusest on jagatud elanike arvu põhisedelt.

Lisaks filmifondile on eraldi eelarvestatud Pärnumaa filmifondi arendus- ja turunduskuludeks 7500 € (jagatud elanike arvu põhisedelt).

Arendus- ja turunduskuludest on koostamisel Pärnumaa lokatsioonide andmebaas (potentsiaalsete võtpeaikade kataloog koos fotomaterjalidega), turundada Pärnumaa filmifondi asjakohastes rahvusvahelistes väljaannetes ja teha koostöös Eesti Filmi Instituudi ja teiste regionaalsete filmifondidega tegevusi, mis tooksid filmiproduktioone Pärnumaale.

Pärnumaa Filmifondi eesmärk ja tegevus haakub arengustrateegia punktiga 1.6.2.3.

Ettevõtluskeskkonna arendustegevus (SAPA) 10 988 € (2025. a 10 974 €)

EESMÄRK: Ettevõtlusteadlikkuse arendamine ja tööjõu ettevalmistamine ning kestlik ja koostöövõimeline ettevõtluskeskkond

Kulude katmine omavalitsuste poolt on arvestatud rahvaarvu põhisedelt (seisuga 01.01.2026). Pärnu linna rahastus ei ole POLi eelarves.

Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ tegevuskava:

- ✓ punkt 2.1.3.10 „Pärnumaa ettevõtlusnädala korraldamine ettevõtlusteadlikkuse suurendamiseks, ettevõtliku eluhoiaku arendamiseks ja ettevõtlusega tegelejate tunnustamiseks“;
- ✓ tegevussuund 2.1.2. „Ettevõtlusalase koostöövõrgustiku tugevdamine“;
- ✓ tegevussuund 2.3.1. „Ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe toetamine“, 2.3.2. „Õpilaste ja tudengite karjääriplaneerimise sidumine maakonna ettevõtlus- ja töövõimalustega“

Tegevused ja eesmärgid:

- Ettevõtlusnädala raames korraldatakse Pärnumaa noorte inspiratsioonipäev. Eesmärk: Propageerida ettevõtlikkust ja ettevõtlust. Pärnumaa noorte inspiratsioonipäeval toimuvad inspiratsioonitund, erinevad töötoad ning Ettevõtliku kooli edulugude tutvustamine ja tunnustamine. Inspiratsioonipäevast võtab üle 500 noore Pärnu linna ja maakonna koolidest.
- Noorte ettevõtlikkus – eesmärk: Noorte ettevõtlikkuse ja ettevõtlikkusõppe edendamine (sh Ettevõtlik kool). Tegevused: Ettevõtliku kooli maakondliku ja üle-eestilise edulugude konkursi

korraldamine; Ettevõtliku kooli maakondliku edulugude konkursi tunnustusürituse korraldamine; Ettevõtliku kooli Haridusfestivali korraldamine ja Pärnumaa koolidega festivalil osalemine; laatade, võistluste, seminaride, õppereiside ja koolituste korraldamine; tehnoloogiapäevade korraldamine, õpilasfirmade laatade korraldamine.

Varjupaikade MTÜ 162 703 € (2025. a 162 441 €)

EESMÄRK: Kohalike omavalitsuste ühistegevus

Eesmärk ja tegevused haakuvad arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ tegevuskava punktidega 1.1.1.18 „Teenuste arendamine halduspiiride üleselt“ ja 1.1.1.19. „Pärnumaa kodutute loomade varjupaiga ehitus“.

Varjupaikade MTÜ ja POLi vahel on sõlmitud operaatori teenuse leping perioodiks 01.01.2025 kuni 31.12.2026.

2026. a eelarves on arvestatud operaatori teenuse lepingulise hinnaga, hoone halduskulud on arvestatud 2025.a tegelike kulude alusel. Lisaks on halduskulude reale arvestatud remonttööd, mis on 2026. a vajalik varjupaiga hoonele teha: sõiduvärava laiendamise ehitamine ja koerte puurides välisseina soojustuse taastamine ning seina katmine närimiskindla materjaliga.

Omavalitsuste toetus jagamise aluseks on 2025. a tegelik kasutus (KOVist toodud loomade arv).

Arvestuse aluseks on võetud järgmised hoone haldamisega seotud :

- elektrikulu 10 000 €
- remonttööd 7000 €
- hoone valveteenus 1500 €
- hoone kindlustus 1000 €
- veekulu 900 €
- hoone muud halduskulud 720 € (seadmete hooldus jm)

Tabel 3 . Teenuse kasutamise osakaal ja rahastuse jagamine KOVide vahel

KOV	kasutus 2025 (loomade arv)	Osakaal	Operaatori teenus	Halduskulud	KOKKU
Häädemeeste	54	11%	15 699	1 109	16 808
Lääneranna	55	11%	15 990	1 129	17 119
Põhja-Pärnumaa	39	8%	11 338	801	12 139
Saarde	24	5%	6 977	493	7 470
Tori	92	19%	26 747	1 889	28 636
Pärnu	223	46%	64 832	4 579	69 411
KOKKU	487	100%	141 583	10 000	151 583

Hoone ülalpidamise kulud 2026. a kokku on 21 120 €, millest 2025. a halduskulude jääk 11 120 € suunatakse 2026. a eelarvesse ja 10 000 € taotletakse KOVidelt.

POL administreerimiskulud ning koolituste ja seminaride korraldamise kulud**EESMÄRK: POL põhikirja ja lepinguga liidule pandud kohustuste täitmine, üldkogu ja büroo tõrgeteta toimimine**

Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ esimese tuumvaldkonna (inimvara ja kogukonna elukorraldus – sidus maakond) puhul on oluliseks märksõnaks tugevad kohalikud omavalitsused ja koostöö.

Eesmärk ja tegevused haakuvad arengustrateegia tegevuskava punktidega: 1.1.1.1., 1.1.1.4., 1.1.1.5., 1.1.1.6., 1.1.1.10., 1.1.1.13., 1.1.1.14., 1.1.1.15., 1.1.1.16., 1.1.1.18., 1.1.1.20., 1.2.1.9., 1.2.3.16.

Lisaks arengustrateegiale, volikogude poolt ühiseks täitmiseks delegeeritud ülesannetele on Pärnumaa Omavalitsuste Liidu põhikirjaline eesmärk Eesti Vabariigi kehtiva seadusandluse ja käesoleva põhikirja kohaselt kohaliku omavalitsuse üldisele arengule kaasaaitamine, esindamine, ühistegevuse kaudu maakonna ühtlase, tasakaalustatud ja jätkusuutliku arengu toetamine, maakonna kultuuritraditsioonide säilitamine ja edendamine, demokraatliku otsustamisprotsessi laiendamine, maakonna ja oma liikmete esindamine, koostöö arendamine, info ja kogemuste vahetamine, oma liikmete ühiste huvide ja õiguste kaitsmine ja liikmetele seadusega ettenähtud ülesannete paremaks täitmiseks võimaluste loomine ning seaduse või lepinguga liidule pandud kohustuste täitmine.

Pärnumaa seitsme kohaliku omavalitsuse volikogud on omavalitsusüksuste ühiselt täidetavad ülesanded (maakonna arengu kavandamine ja selle elluviimine, rahvatervise ja siseturvalisuse valdkond, maakonna kultuurikorraldus, maakonna sümbolid) delegeerinud täitmiseks Pärnumaa Omavalitsuste Liidule.

Haridus- ja Teadusministeeriumi lepingu alusel toimub liidu kaudu maakonna (v.a Pärnu linn) aineühenduste tegevuste ja õpilaste võistluste (viktoriinid, olümpiaadid) koordineerimine ja osaline rahastamine. Tegevust rahastatakse täiendavalt kuue omavalitsuse poolt. Lisaks tegeletakse noorsootöövõrgustikuga ning Tervisekassa lepingu alusel toimub maakonna haridusasutuste tervisedendus.

Põhikirjaliste ja lepinguliste kohustuste täitmiseks on vajalik üldkogu ning büroo olemasolu.

TULEMUS: Põhikirjalised ja lepingulised kohustused on täidetud.

Üldkogu kulud kokku on 17 867 € (2025. a 41 122 €, I lugemine 43 400 €)

Vastavalt 13.02.2026 valitsusjuhtide kogus tehtud ettepanekule on üldkogu esimehe, aseesimeeste ja komisjoni esimeeste hüvitis koos sotsiaalmaksudega viidud üle reservfondi (25 536 €). Personalikuludes kajastuvad KOP hindamiskomisjoni liikmete (5 liiget) tasud 9 € ühe projekti hindamise eest.

Majandamiskulud 11 000 € - üldkogu istungite, valitsusjuhtide kogu, erinevate nõukogude (nt turvalisus) ja komisjonide koosolekute ning seminaride (sh kevad- ja augustiseminar) kulud, Pärnumaa vapimärkide ja sümboolikaga (lipp jne) seotud kulud.

Büroo kulud kokku 185 752 € (2025. a 177 119 €)

Personalikulu sisaldab sekretäri, sisekontrolli nõuniku, hariduse ja noorsootöö koordinaatori ning maakonna haridusasutuste tervisedenduse spetsialisti töötasu.

Seminaride ja koolituste kulud summas 28 000 €, millest ühiskoolituste kulud summas 8000 € ja osamaksetega koolituste kulud 20 000 €.

Osamaksetega koolituste eest tasutakse arve alusel ja tulud kajastuvad eelarve projekti real „tulud majandustegevusest“ samas summas.

Seletuskirja koostasid:

Erik Reinhold, juhatuse liige

Kristel Ernits, sekretär

Kaire Piroja, raamatupidaja

19.02.2026

Kasutatud lühendid:

DMO	Destination Marketing Organization (sihtkoha turunduse organisatsioon)
ED	üle-Euroopaline Euroopa Komisjoni võrgustik, millel on üle 500 Europe Direct teabekeskust, Eestis on 8 Europe Direct teabekeskust ja üks nendest SA Pärnumaa Arenduskeskuses
EL	Euroopa Liit
HTM	Haridus- ja Teadusministeerium
KOBAR	Pärnumaa ettevõtjate, ettevõtluse tugistruktuuride ja haridusasutuste ettevõtlusalane koostööplatvorm, mille eesmärk on ühiselt leida ettevõtluse kasvuks ja piirkonna arenguks parimad lahendused
KOP	kohaliku omaalgatuse programm
KOV	kohalik omavalitsus
KRAV	taotlusvoor: Kohalik ja regionaalne arendusvõimekus
MARO	maakondlik arendusorganisatsioon (milleks Pärnumaal on Pärnumaa Omavalitsuste Liit)
MATA	maakonna arengustrateegia elluviimise toetusmeede
MATIK	integreeritud õppevaldkond, mis seob loodus- ja täppisteadused (teadus), tehnoloogia, inseneeria, kunsti ja matemaatika
MATIK-õppe kontseptsioon	kujundab ühtse ja süsteemse maakondliku mudeli, mis toob kokku matemaatika, teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja kunsti ning pakub 7.–9. klassi õpilastele praktilist, lõimitud ja töömaailmaga seotud õpikogemust
MTÜ	mittetulundusühing
NEET-noored	15-29-aastased noored, kes ei tööta, õpi ega osale ka mõnel koolitusel
NGTS	noortegarantii tugisüsteem, mis toetab 16-29-aastaseid noori, aidates neil leida sobivad õppimise, töötamise või muude arenguvõimaluste teid
PEEK	ettevõtlus- ja elukeskkonna arendamisele suunatud toetusmeede „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“
PMN	Põhjamaade Ministrite Nõukogu
POL	Pärnumaa Omavalitsuste Liit
SAPA	SA Pärnumaa Arenduskeskus
STAR-süsteem	elektroonne töökeskkond sotsiaaltöö spetsialistidele klientidega tehtava töö korraldamiseks ja dokumenteerimiseks (toetuste, teenuste määramiseks ning juhtumite, lapsendamise ja eestkoste korraldamise toimingute haldamiseks).
TAI	Tervise Arengu Instituut
TAIE	Teadus- ja arendustegevus, innovatsioon ning ettevõtlus
TÜ	Tartu Ülikool
VTEA	5 sammuline tugi, mille abil anda inimesele vaimse tervise esmaabi
ÜRP	üleriigiline planeering